

Phẩm 5: TỪ BI HỖ XẢ (Phần 1)

Lại nữa, này Xá-lợi Tử! Chư Phật Thế Tôn xét biết Bồ-tát trụ tín ấy là bậc Pháp khí, có khả năng nắm giữ chánh pháp Bồ-tát tạng, là pháp khí của chư Phật. Biết như vậy rồi, Thế Tôn liền đến nơi ấy, tùy căn cơ thích ứng nói pháp Bồ-đề. Này Xá-lợi Tử! Vì lý do đó cho nên biết Bồ-tát trụ tín là đại pháp khí. Này Xá-lợi Tử! Ta nhớ đời quá khứ, ở kiếp a-tăng-kỳ, lại quá vô lượng vô số a-tăng-kỳ kiếp chẳng thể nghĩ bàn, lúc đó có Đức Phật xuất hiện thế gian, với danh hiệu là Đại Uẩn Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn. Đức Phật ấy ở trong thế gian, Trời, Người, A-tu-la, Sa-môn, Bà-la-môn, các đại chúng, tự dùng thông lực chứng quả Thánh viên mãn, tuyên nói chánh pháp cho đại chúng; đầu, giữa, cuối đều thiện, văn nghĩa sâu xa, thuần nhất không xen tạp, tướng viên mãn phạm hạnh thanh tịnh.

Này Xá-lợi Tử! Đức Đại Uẩn Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác có bảy mươi hai na-do-đa đại chúng Thanh văn. Trong các chúng hội đều là A-la-hán, đã dứt sạch các lậu, không còn phiền não, tâm được tự tại, đã đến bờ giác. Lúc đó, có nước tên là Tối thắng tràng, có đại quốc vương tên là Tối Thắng Thọ, đem chánh pháp trị hóa nhân dân, quốc độ rộng lớn, giàu có sung sướng an ổn, nhân dân đông đúc. Vua ấy có con tên là Tinh Tấn Hạnh, sắc tướng đoan nghiêm, ai cũng muốn ngắm nhìn. Thái tử này đời trước đã trồng căn lành, từng thân cận trăm ngàn na-do-tha câu-chi chư Phật, cung kính cúng dường.

Lúc đó, thái tử cùng với các quan trong dòng tộc nghỉ ở một vườn lớn đẹp đẽ. Khi ấy, đức Đại Uẩn Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác biết thái tử Tinh Tấn Hạnh là pháp khí của Phật, có khả năng nắm giữ chánh pháp Bồ-tát tạng. Biết như vậy rồi, Thế Tôn liền đến vườn ấy, đến rồi, nhưng lại ở trên hư không nói pháp Bồ-đề đạo cho thái tử. Đức Phật Đại Uẩn bảo:

–Này thái tử! Pháp này sao gọi là Bồ-đề đạo? Nghĩa là, đối với chúng sinh khởi Từ ba-la-mật-đa, tùy chuyển nhiếp pháp. Đây gọi là Bồ-đề đạo.

Sao gọi là đối với chúng sinh khởi Từ ba-la-mật-đa? Này thái tử! Bồ-tát đối với chúng sinh giới hành Từ rộng lớn, chúng sinh giới ấy như hư không giới. Ví như hư không rộng lớn thênh thang, tâm Từ của Bồ-tát cũng lại như vậy, đối với chúng sinh giới và chúng sinh tự tâm đại Từ bao trùm tất cả.

Thái tử nên biết! Như chúng sinh giới không có hạn lượng, từ quán của Bồ-tát cũng như vậy. Lại như hư không không có biên tế, chúng sinh giới cũng không có biên tế. Do chúng sinh không có biên tế, cho nên tâm Từ cũng không có biên tế.

Thái tử nên biết! Số chúng sinh giới ấy rất nhiều, không đồng địa giới, thủy giới, phong giới. Nay ta nói thí dụ để làm sáng tỏ nghĩa này và cũng rõ được chúng sinh giới nhiều vô lượng.

Này thái tử! Ví như phương Đông hằng hà sa số các thế giới, phương Nam, phương Tây, phương Bắc, bốn phía, trên dưới khắp cả mười phương hằng hà sa số các thế giới, nhưng tất cả đều cùng một biển cả, nước lớn đầy tràn cùng một nguồn nước. Các chúng sinh tụ trong mười phương hằng hà sa số các thế giới, đem một sợi lông chẻ thành trăm phần, rồi lấy một phần chấm lấy một giọt nước. Cứ lại như trước số lượng chúng sinh hằng hà sa số, lấy một đầu sợi lông trong nửa trăm phần chấm lấy giọt nước.

Lại nữa, như trước hằng hà sa số chúng sinh, lại chẻ sợi lông ra nửa trăm phần cho

đến như đầu sợi lông kia. Nay thái tử! Như trước đã nói, đại thủy uẩn, dùng phương tiện tính đếm không thể so sánh số chúng sinh giới vô lượng vô biên. Vì chúng sinh giới vô lượng vô biên, cho nên tâm Từ của Bồ-tát cũng lại như vậy.

Nay thái tử! Ý thái tử nghĩ sao? Có thể biết được thiện căn từ quán của Bồ-tát không?

Thái tử thưa:

–Không thể biết, thưa Thế Tôn! Không thể biết, thưa Thiện Thệ!

Đức Phật Đại Uẩn bảo:

–Nay thái tử! Thiện căn từ quán của Đại Bồ-tát cũng lại như vậy. Lại nữa, nay thái tử! Từ tâm có khả năng hộ vệ chính mình và làm lợi ích cho người khác. Do có lòng từ cho nên không sân hận đối với người khác, cũng không biết mệt mỏi, lìa các giận dữ, dứt mọi lỗi lầm, không thấy trái thuận, biểu hiện thanh tịnh, diệt mọi cấu uế; thân, miệng, tâm thường sinh niềm vui vi diệu, trừ bỏ tạp nhiễm, dứt mọi sợ hãi, khéo phòng hộ nhuế ác, khởi ý thanh tịnh, diệt mọi đấu tranh, không cầm dao gậy, hướng đến giải thoát, lìa các tổn hại, xa lìa mọi tâm ý quanh co, từ cú tạp loạn, lời lẽ hư dối, nuôi dưỡng thân mạng bằng tài lợi tốt đẹp, thường được Đế Thích, Phạm vương cung kính, oai đức trang nghiêm, bậc trí khen ngợi, bảo hộ các người ngu, hộ trì phạm hạnh, không nhiễm trước dục giới, phát sinh tất cả đường giải thoát và khéo nhiếp thọ, không ham thích phước hạnh hữu vi, cũng không tích tập tất cả phước hạnh hữu vi tối thắng, nhưng lại thường tặng trưởng trang nghiêm bằng ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp, trừ bỏ tất cả các căn yếu kém khuyết tật, hưởng thắng đến nẻo thiện Niết-bàn. Phải nhanh chóng chấm dứt tất cả nẻo ác, tự vui với tất cả pháp ái, không nhiễm trước mọi thọ dụng dục lạc giàu sang sung sướng vui thích của vương vị. Đối với các chúng sinh khởi tâm bình đẳng thường hành bố thí, lìa các tướng tà vạy sai khác, tùy thuận tu tập tất cả giới học, khéo bảo hộ cho những người hủy giới, hiện sức nhẫn nhục xa lìa ác ma và các việc kiêu mạn, siêng năng tinh tấn, chánh hạnh xuất ly, thiền định giải thoát đẳng trì đẳng chí, dùng tâm quyết định cầu xuất ly phiền não căn bản, thắng tuệ tịnh nhân phát sinh tất cả từ văn tổng trì, tự phần tha phần đều không trái nghịch xâm hại, dứt trừ tất cả phiền não ma; đi, đứng, nằm, ngồi tăng trưởng tất cả niềm vui vi diệu hòa hợp, trừ khử tất cả tự tánh bất thiện và các tác ý, luôn luôn trang sức bằng hương thơm tâm quý, tiêu diệt tất cả ác thú chướng nạn và các phiền não, thường khởi tâm Từ, cứu hộ thế gian, dùng tâm đại Bi bỏ đi cái vui ích kỷ riêng mình mà phải vui theo cái vui của người khác.

Lại nữa, nay thái tử! Các vị Thanh văn khởi tâm Từ chỉ vì lợi ích cho riêng mình. Tâm từ của Bồ-tát thường lợi ích cho tất cả chúng sinh.

Lại nữa, nên biết Bồ-tát mới phát tâm thực hành chúng sinh duyên từ, tu hành hạnh Bồ-tát pháp duyên từ, được hạnh nhẫn, Bồ-tát vô duyên từ.

Nay thái tử! Như trên đã nói đều là Đại Bồ-tát tu đại Từ tâm. Nếu các Bồ-tát trụ tâm Từ thì có khả năng hành tâm Từ rộng lớn đối với chúng sinh.

